

SVOBODNA SLOVENIJA

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 260254

“ESLOVENIA LIBRE”
GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Año (Leto) VII.

Buenos Aires, 10. novembra (noviembre) 1949.

Štev. (No.) 45.

Naš tisk - naša skupna zadeva

Slovinci smo bili vedno skromni. Kakor pastorek smo se čutili v družini večjih in imenitnejših evropskih narodov. V enem pogledu smo se pa lahko s ponosom postavili ob stran velikih sosedov: dosegli smo zavirljivo kulturno višino. In to v glavnem po zaslugi slovenske knjige in časopisa. Malo je narodov na svetu, ki bi toliko brali kot smo Slovenci; ne le gospoda, ampak tudi kmet in delavec. Slovenska tiskana beseda je imela častno mesto v najskromnejši podeželski hiši.

Poudarjati pomen vesile tiska bi pomenilo nositi vodo v morje. Mi sami dobro vemo, kaj nam je bila slovenska knjiga in časopis, še bolj pa to čutijo danes naši bratje v zasužnjeni domovini, ki jim prihaja v roke le tisk, ki širi laž in osovraženo komunistično idejo.

Edino slovenski tisk, ki izhaja izven meja domovine je danes svoboden in more neovirano opravljati svojo veliko nalogo: biti orožje resnice. Le s pomočjo tega tiska mi lahko kričimo v svet vse gorje, ki je zadelo našo domovino, razgaljamo laž in zločin ter nudimo tolažbo trpečim bratom doma, ki so reizmerno hvaležni vsakomur, kdor more svetu povedati, kaj je komunizem v dejanju.

Komunistični nasilneži dobro vedo, kakšno moč ima tiskana beseda. Ne vem, kaj bi dali, da bi mogli zadušiti še tako skromen glas resnice, ki razkrinkava laž in govori resnico. Eno prvih nasilnih dejanj v deželah, kjer pridejo do oblasti komunisti, je prepoved svobodnega tiska.

S tega stališča moramo mi, svobodni Slovenci, presojati svoj tisk. Zato mora biti naša tiskana beseda srčna zadeva prav vsakogar izmed nas.

Druga, tudi zelo važna naloga našega tiska pa je ta, da daje oporo našim ljudem, razkropljenim po svetu. Je edino sredstvo, ki nas lahko družijo, pa naj bomo kjerkoli. Skušnja kaže, da se bomo le toliko časa čutili sinove svojega naroda, dokler bo prihajala v našo hišo slovenska knjiga in časopis.

Skromen je naš svobodni tisk. Reveži, kakor smo prišli v nove domovine, nismo še v stanu, da bi dali tisku tisti poudarek, ki ga zasluži. Vsi, bralci in izdajatelji čutijo isto: treba bi bilo dati več in še boljšega branja.

Tisk je draga stvar, dvakrat draga pa takrat, kadar je krog naročnikov majhen. Ker Slovenci nimamo fondov in mecenov, nam je mogoče povečati ali izboljšati tisk le na dva načina: ali z zvišanjem naročnine ali s povečanjem števila naročnikov. Vsakdo bo priznal, da je veliko modrejši drugi način: povečanje števila plačujočih bralcev. Tu bi moral prav vsak svoboden Slovenec čutiti dolžnost, da po svojih močeh pomaga: da sam postane naročnik in da pridobi nove naročnike.

Drugo važno vprašanje je vsebina tiska. Prepričan sem, da je na pr. v Argentini vsaj 500 slovenskih ljudi, ki so zmogni nekaj napisati vsaj za časopis, zdi se mi, da jih je približno ravno

toliko, ki so s sedanjim stanjem našega tiska bolj ali manj nezadovoljni, a koliko jih je, ki res sodelujejo? Na prste jih lahko naštejete.

Tretja misel: ne drobimo tiska brez potrebe. Že doma smo čutili, da je bila glavna slabost slovenskega tiska razdrobljenost. Neznanska vrsta listov, lističev in revij je brlelo kot kresničini zadki po naši domovini in hiralo vsebinsko in finančno, namesto, da bi se združile umske moči in gmotna sredstva in napravile enoten tisk, ki bi daljal kot mogočen kres luč in toploto. Zdi se mi, da smo z nekaterimi drugimi narodnimi napakami prinesli s seboj tudi to nezdravo nagnjenje: vsaka skupinica, vsako "gibanje", vsaki "posebni" pogledi hočejo imeti že svoje glasilo, ki je seveda neobhodno potrebno in edino zveličavno in gorje onemu, ki ga ne bo brezpogojno sprejel. Pa nas je vseh skupaj za eno faro, pa še kakšno faro, Bog se nas usmili!

KONFERENCA TREH V PARIZU

Nemčija je razdeljena na dvoje: na zahodu imajo svojo republiko, ki je demokratska in na vzhodu so sovjeti ustoličili svojo komunistično republiko. Obema republikama ponujajo sedaj z vseh strani razne koncesije, da bi tako pridobili nazadnje vso Nemčijo za to ali ono skupino. Stalin je ponudil mirovno pogodbo in zahodni zavezniki pripravljajo svoje sklepe o tem, kako sodelovati z novim nemškim režimom na zahodu.

NEMČIJA — GLAVNA TOČKA DNEVNEGA REDA

V Parizu se je dne 8. novembra začela konferenca treh zahodnih zunanjih ministrov, da razpravljajo v glavnem o Nemčiji. Tako so prišli na konferenco ameriški državni tajnik Acheson, angleški zunanji minister Bevin in francoski zunanji minister Robert Schuman. Kakor pišejo listi so na dnevnem redu naslednja vprašanja: 1. zahodni zavezniki mislijo proglasiti konec vojnega stanja z zahodno Nemčijo, nakar bi bila nemška zahodna republika kot suverena država povabljena k vsem evropskim in mednarodnim konferencam; 2. med zahodnimi zavezniki bi bil sprejet dogovor o omejitvi nemške industrije; 3. proučen bi bil načrt o organizaciji zahodne Evrope in njeni gospodarski združitvi, v katero bi bila vključena tudi zahodna Nemčija; 4. razprava o tem, kako izvesti priznanje novega režima na Kitajskem; 5. razgovor o reparacijah zahodnim državam; 6. priključek Nemčije k zahodni evropski uniji.

Glavnim točkam, ki so na dnevnem redu, se je najbolj upirala Francija, ki jo skrbi prehiter dvig Nemčije in njene industrije. Toda ameriški zastopniki so na prvih sejah že ponudili toliko garancij, da je Francija na glavne točke dogovora o Nemčiji že pristala.

Imamo tu "Svobodno Slovenijo", list, ki, skromen kakor je, brez dvoma zasluzi, da v svetu zastopa naše ideje, želje in pravice. Vsakdo, ki je kristjan in Slovenec, ga s pridom bere in lahko vanj piše naj bo socijalist, liberalce ali klerikalec, naj ima take ali take "pogled" v drobne slovenske probleme. Tisoč stvari je, ki nas družijo; tu gradimo naprej, droben pesek, ki škriplje pod nogami, nas ne sme motiti! "Svobodna Slovenija" ne sme in noče biti glasilo kake skupinice, ampak glasilo vseh Slovencev. Kar se, ali se bo pojavljalo ob njej, ni rodila narodna potreba, ampak drugi, neopravičljivi razlogi. Ne grešimo na račun slovenske pameti in slovenskih žepov!

O tem vprašanju, ki je zelo važno, bomo še pisali in bi bili zelo hvaležni, ako bi nam tudi naši bralci povedali svoje mnenje. Imamo en sam plemenit namen: razčistiti vprašanje svobodnega slovenskega tiska tako, da bo lahko v najpopolnejši obliki služil veliki nalogi, ki jo ima: resnici.

STALIN PONUJA SESTANEK S TRUMANOM

Predno je Acheson odpotoval v Pariz, ga je v Washingtonu obiskal sovjetski zunanji minister Višinski. Kakor pišejo listi, mu je ponudil, da bi se Truman in Stalin sešla v Berlinu in sicer koncem tega leta med 25. in 31. decembrom. Temu razgovoru med dvema bi nato sledil širši sestanek vseh štirih — USA, Francija, Anglija in Sovjetska zveza — ki bi pripravil vse potrebno, da bi bile v prvi polovici prihodnjega leta sklenjene mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo.

SREDOZEMSKA OBRAMBNA POGODBA

Ko se je začela konferenca treh zunanjih ministrov, pa se je ravno končala konferenca treh vojnih ministrov v Parizu in sicer so bili na konferenci angleški, francoski in italijanski vojni minister. Uradno poročilo o njih razgovorih pravi, da je bila sklenjena obrambna zveza za Sredozemlje in naglašja, da je bil ustanovljen obrambni svet, ki ga sestavljajo vojni ministri vseh treh držav in pa odbor načelnikov generalnih štabov teh treh držav. Obrambni svet se bo sestajal od časa do časa, odbor načelnikov generalnega štaba pa bo zasedal stalno in bo njegov sedež nekje v Italiji.

SOVJETI PREVZELI POLJSKO VOJSKO

V svojem področju pa so sovjeti tudi presenetili svet z nenadnim ukrepom, s katerim so si podredili vso poljsko vojaško silo. Stalin je odredil, da je moral oditi v Varšavo sovjetski maršal Rokosovski in prevzeti poljsko vojno ministrstvo. Rokosovski je bil rojen na Poljskem, toda že 35 let je živel v Rusiji, kjer je tudi vstopil v sovjetsko vojsko. Toda moskovska vlada ga je sedaj poslala prevzeti poljsko vojsko in v ta

Monseñor Rožman visita a los inmigrantes eslovenos en la Argentina

Algunas veces ya nos hemos referido a la visita del Obispo de Ljubljana Msgr. Rožman en la Argentina, subrayando las acogidas fervorosas organizadas por los inmigrantes eslovenos entusiastas, que viven aquí en la Capital.

Después de efectuar sus visitas en la Capital, Msgr. Rožman pasó a ver a los eslovenos, quienes viven en Ciudadela, Ramos Mejía, San Martín, Florida y Avellaneda. Terminadas estas se fué al Interior de la República para encontrar a los inmigrantes eslovenos en Córdoba, San Luis y Mendoza, volviendo poco después a la Capital. Pero sólo un día — al día siguiente ya debió tomar el avión para ver a sus fieles eslovenos en Bariloche y en Comodoro Rivadavia.

Los inmigrantes eslovenos organizaron manifestaciones de adhesión y de amor al Obispo Msgr. Rožman. En todas partes pudo constatar que los inmigrantes eslovenos consiguieron éxitos memorables construyendo sus nuevos hogares en un país libre en calidad de hombres libres. A todos Msgr. Rožman subrayó la importancia de que cada uno haga ejemplo de hombre honrado esloveno ofreciendo su diligencia, honradez y trabajo para la prosperidad de la gran Argentina que a nosotros todos abrió sus puertas, para probar su hospitalidad tradicional. Fué eso lo que nos permitió crear nuestros nuevos hogares.

SEDEŽ AMERIŠKE PROPAGANDE

Sovjetska agencija "Tass" je objavila novico, da bo Beograd postal središče vse ameriške propagande za Srednjo Evropo. Ko so se pred kratkim zbrali v Londonu ameriški diplomatski zastopniki na posvetovanje, so sklenili, da bodi Beograd središče vse ameriške propagande in so zato določili vsoto 10 milijonov dolarjev. Posebej pa bodo pod nadzorstvom ameriške ambasade v Beogradu ustanovili še neko drugo propagandno centralo. S kreditom 10 milijonov dolarjev pa bodo financirali tajne organizacije v Srednji Evropi. Delo tega centra bo vodila ameriška zvezna policija.

namen je Rokosovski prevzel tudi državljanstvo dežele, kjer je bil rojen. Listi pišejo, da sovjeti ne morejo imeti dovolj zaupanja v Poljake in da bi preprečili sleherno presenečenje, so sedaj poslali Rokosovskega v Varšavo in ga kot poveljnika poljske vojske dejansko napravili za gospodarja Poljske. Seveda je s tem neodvisnost Poljske le še komaj nekaj več kot pa samo beseda.

Mendoza, 5. novembra.

Škof Dr. Gregorij Rožman na obisku v Mendози

Z največjo vnemo in kar z bojaznijo, da ne bomo mogli pripraviti dovolj dostojnega pozdrava in sprejema, smo se pripravljali tudi v naši Mendози na visoki obisk prevzvišenega msgr. dr. Gregorija Rožmana. Nestrpnosti smo že postajali v negotovosti, kdaj in za kako dolgo bomo dobili medse našega ljubljenege vladiko in nadpastirja. Deča se je že tedne in tedne zbirala na štirih koncih kaj dokaj obsežne Mendoze ter se vse nedeljske popoldneve z vneto marljivostjo pripravljala na prvo sv. obhajilo in na sv. birmo.

Ko so potekali zadnji dnevi pred prihodom, so naša dekleta kot nekdanja doma pred največjimi prazniki in slovesnostmi prečule kar celo noč ob veselem prepevanju domačih pesmi ter pletle vence za okrasitev naše cerkve od prihodu Prevzvišenega. Pevski zbor je marljivo uporabljal svoje vaje za pripravo petja ob slovesnostih visokega obiska. V mnogih hišah so domači gospodarji ob večernih urah po povratku z dela prijeli za čopič ter belili svoja skromna stanovanja, da čim dostojnejše sprejmejo pod svojo streho ljubljenege in spoštovanega gosta.

Naš temeljni namen je bil, pripraviti Prevzvišenemu za njegov obisk kolikor mogoče tako prisrčen sprejem, kod smo jih nekoč prirejali, ko je prihajal med nas na birmovanje v ljubljeno domovini.

Od San Luisa je prispel Prevzvišeni v spremstvu č. g. Julija Slapšaka in č. g. Antona Oreharja, ki se jima je tamkaj pridružil še č. g. dr. Ignacij Lenček, v soboto, 29. oktobra opoldne z avtobusom v provincijo Mendozo. Do prve slovenske postojanke v San Martinu, kjer kaplanuje č. g. Tomažič, mu je naša skupina poslala nasproti osebni avto s predsednikom našega Društva Slovencev v Mendози ravn. Markom Bajukom.

Po prisrčnem pozdravu se je vsa skupina podala peš do tamkajšnje farne cerkve, ki je bila v ta namen prav posebno razsvetljena. Tu je vso družbo pričakal in pozdravil domači župnik z duhovščino iz okolice ter g. kaplanom Tomažičem. Po prijaznem kramljanju z ondotno duhovščino ter nekaterimi argentinskimi domačini je Prevzvišeni s spremstvom nadaljeval v osebnih avtomobilih pot najprej do Junina. Tu ga je pozdravila pred farno cerkvijo Čadova družina, ki je prav v ta namen prihitela iz Rivadavije, ter domači g. župnik, ki je po rodu Hrvat in našim ljudem zelo naklonjen. Kadar jih sreča, jih po slovensko pozdravlja.

Naslednji postanek je bil na posestvu g. Orfile, kjer žive 4 naše družine. Po stari naši navadi sta Prevzvišenega pozdravila pred hišo dva mlaja. Vsa hiša pa je bila okrašena z venci in zelenjem kot za novo mašo. Frantarjeva prvoobhajanka je Prevzvišenemu podala ob prisrčnih besedah šopek cvetja. Po prijaznem razgovoru z vsakim posameznikom ter zlasti slehernim malčkom je družba sedla k razkošno obloženi mizi. Morala pa je po kratkem oddihu nadaljevati svojo pot proti Lujanu. Tu so Prevzvišenega čakali slovenski rojaki v družbi tamkajšnjega župnika pred cerkvijo. Po kratkem obisku Najsvetejšega ter ogledu lepe cerkve se je Prevzvišeni s spremstvom podal na obed v hišo Staroslovenca Rutarja Ivana, kjer so se zbrali tudi ostali slovenski naseljenci v Lujanu. Pri tej priložnosti je Prevzvišeni blagoslovil gostitelju Staroslovencu njegovo hišo ter slike brežjanske Mater božje.

Ob 4 je vsa družba nadaljevala pot proti Mendози.

Na patiju pri čč. sestrah frančiškankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v nji-

hovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevilno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu predsednika Društva Slovencev v Mendози ravn. M. Bajuka stopil na patio. Dolgo in glasno ploskanje ter pozdravljanje je sprejelo Prevzvišenega in izpred kapele lurške Mater božje je zadonela v pozdrav krepka pesem: **Zadoni nam, zadoni!** Ob besedah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat", se je v prenekelem očesu zaiskrila solza prisrčnega veselja.

Prve pozdravne besede je Prevzvišenemu izrekel mendoški dušni pastir slovenskih priseljencev č. g. Ivan Caserman. Ob prisrčnih pozdravnih verzih učenca Marka Bajuka je mala Hirscheggerjeva Pavlinca Prevzvišenemu poklonila pomemben šopek rož v narodnih barvah. Sledil je pozdrav predsednika Društva Slovencev v Mendози ravn. M. Bajuka ter zastopstva hrvaške skupine v Mendози. K pozdravnim besedam se je oglasil tudi Prevzvišeni, nato pa se podal z vso skupino vernikov v okusno okrašeno cerkev k blagoslovu. Po Marijini pesmi, ki jo je odpel mendoški slovenski pevski zbor, je imel Prevzvišeni kratek nagovor, nato pa litanije z blagoslovom.

Po končanih slovesnostih sprejema je Prevzvišeni v spremstvu našega dušnega pastirja obiskal mendoškega generalnega vikarja, ker škofa te dni ni bilo doma.

Obisk družin

Med tem časom pa so se vsi Slovenci naglo podali na svoje domove. Sledil je namreč zanje najsrečnejši trenutek, ki so si ga vsi najprisrčneje želeli, obisk Prevzvišenega po posameznih domovih in družinah. Na žalost je bil bivanju Prevzvišenega v Mendози odmerjen prekratek čas, da bi se bil mogel v polnejši meri odzvati temu vabilu. A vendar je vsaj v glavnem utegnil zadostiti tej iskreni želji naših ljudi, ki so vprav pri teh obiskih s prisrčnimi sprejemi pokazali, kako iskreno ljubijo svojega škofa. Obiski so trajali do 10 zvečer. Na posameznih domovih se je zbralo tudi po več družin iz najbližje sosesčine. Mladi drobiž je povsod nestrno stopical pred hišo in zvedavo gledal, kdaj in odkod zavijejo avtomobili po cesti proti njim. Vrstili so se prisrčni pozdravi, na mnogih krajih so sprejemali otroci Prevzvišenega s pozdravnimi verzmi. V vsaki hiši so pripravili ob okusnih oltarčkih nove brežjanske slike ter rožne vence, da jih je Prevzvišeni blagoslovil. Po končanem obredu je vsakokrat vsem v hiši zbranih delil svoj blagoslov. In vsakokrat se je Prevzvišeni z občudovanja vredno neutrudljivo prisrčnostjo ter prijaznostjo rokoval z domačimi, zbiral okoli sebe malčke, se z njimi ljubeznivo razgovarjal, jih povpraševal in jim odgovarjal, bodril in kratkočasil. Le prehitro je minil čas in vsem ni bilo mogoče ustreči z obiskom.

Sv. obhajilo in birma

V nedeljo smo se zopet zbrali v naši cerkvi pri sestrah frančiškankah. Iz vseh krajev provincije, kjer so naši slovenski naseljenci, so za ta dan prihiteli skupaj naši ljudje. Povabilo so se odzvali tudi Staroslovenci, mnogo je bilo Hrvatov, v velikem številu so prišli tudi argentinski domačini, ki se tudi sicer ob nedeljah redno zbirajo k naši maši, ker jim zelo ugaja petje, ki ga kar ne morejo dovolj prehaliti.

Ob tričetrt na 10 je v spremstvu prvoobhajancev in birmancev prišel v cerkev Prevzvišeni. Zbor je za to slovesno priliko na izrečno dovoljenje tukajšnjega škofa smel izjemoma na kor, ob prihodu zapel mogočno "Ti si Peter — Skala". Med sveto mašo je bila škofova pridiga. K prvemu svetemu obhajilu je pristopilo 14 dečkov in deklic. Velika množica pa je še bila vernikov, ki je prejela sv. obhajilo iz rok Prevzvišenega. Med mašo je prepeval na koru naš mešani zbor. Po končani maši je Prevzvišeni podelil zakrament sv. birme 16 našim dečkom in deklicam. Hkrati pa je bilo birmanih še okrog 30 deklic domačink, gojenk sester frančiškank.

Po končanih cerkvenih slovesnostih so se prvoobhajanci in birmanci podali s Prevzvišenim v samostansko sprejemnico, kjer jim je bil pripravljen zajtrk. Otroci so zajtrkovali skupno s Prevzvišenim in njegovim spremstvom. Nad vse prisrčni so bili trenutki, ko se je mudil Prevzvišeni sredi med našimi malčki. Posebna dragocenost so bile za prvoobhajance spominske slike z lastnoročnim škofovim podpisom. Trije fotografiji so imeli tu dovolj hvaležnega posla; saj se je Prevzvišeni med mladi no najprisrčneje razigral. Opoldne je bil Prevzvišeni s svojim spremstvom in povabljenim zastopstvom gost g. stavbenika Karla Kavke.

Slavnostna akademija

Ob 5 popoldne smo se zopet zbrali; tokrat pa na veličastnem patiju Kolegija San Jose pri bratih maristih. Našemu vabilu se je odzvalo tudi mnogo Staroslovencev, Hrvatov ter prijatelj in znancev — Argentinecev iz Mendoze, s katerimi smo v teku enoletnega bivanja navezali kar iskrene odnose. Nekaj je bilo celo med njimi botrov.

Prevzvišenega je ob vrodu pozdravila družina bratov maristov s svojim direktorjem na čelu. Nato smo se vsi podali v kapelo k slovesnim petim litanijam in blagoslovu. Po litanijah je bila v dvorani pod kapelo pozdravna prireditve v počastitev obiska Prevzvišenega msgr. dr. Gregorija Rožmana.

S prigradnimi deklamacijami so škofa pozdravili otroci, dekleta in fantje. Posebno so ugajali trije vaški bosopetniki, ki so korajžno povedali, "kje smo mi doma". Pozdravne besede je izrekla tudi Staroslovenka gđ. Mici Brozinova. Pozdravne deklamacije je prepletal zbor z domorodnimi pesmimi pod vodstvom prof. Božidarja Bajuka. Mogočen vtis je napravila recitacija iz Kalinove Črne maše v odlomku, kjer pesnik kot duhovnik v spominu živih priporoča Bogu našega škofa Gregorja. Pozdravnemu govoru društvenega predsednika, ki je orisal veličastni lik osebnosti našega vladike, je v jedrnatih besedah odgovoril Prevzvišeni. Prikazal je svoje poslanstvo, ki ga je izvrševal v domovini pred napadajočim zlim duhom, prihajajočim v rdeči halji, a pod krinko osvobodilne fronte, le za svojo škofovsko sveto dolžnost. Če je Bog dal nam misel bega in nam tudi pomagal do rešitve in svobode, ima prav gotovo z nami še posebne namene. Zato imamo vsi velike dolžnosti do sebe in do skupnosti. Božja Previdnost nas je postavila med tuje narode, da med njimi pokažemo lik poštenega, vernega Slovenca, da bo tako svet po nas spoznal in sodil slovenski narod. Vsi dogodki našega dosedanega življenja od begunstva do emigracije so bili in so en sam čudež božjega vodstva. In vprav v tem dejstvu imamo vse poročstvo vse za bodočnost. Zatorej: Vztrajajte in zaupajte!

ARGENTINA

Predsednik republike general Juan D. Peron je poslal predsedniku sosednje čilske republike Gonzalezu Videla pismo, v katerem poveljuje bratstvo med obema državama ter poudarja njegovo važnost in pomen za nadaljni razvoj republik. "S tem, da služimo argentinsko-čilemskemu bratstvu," pravi med drugim predsednik general Peron, "služimo tudi trajnim koristim obeh narodov." Pobudo za to pismo je dal predsedniku generalu Peronu predsednik čilske republike Gonzales Videla, ki je pred dnevi izjavil, da je "prvi vojak čilsko-argentinskega bratstva".

Lujanska Mati božja je zaščitnica vseh argentinskih železnic. Zato bodo 11. novembra slovesno postavili njen kip tudi na postaji Constituicion v Bs. Airesu, s katere dnevno odhaja proti jugu republike nad tisoč najrazličnejših vladkov.

Prometno ministrstvo je pred dnevi objavilo sporočilo, da kljub povečanim osebnim in materialnim izdatkom ne bo zvišalo osebnih tarif na podzemskih železnicah, tramvajih, omnibusih in ostalih vozilih. Da pa pokrije velike izdatke, ki jih ima z vzdrževanjem vsega ogromnega voznega parka, bo z 11. novembrom ukinito vse kombinacijske vozne listke in vse jutranje vozovnice po 5 ctv.

Aretacija komunistov. Zvezna policija je v soboto ponoči objavila sporočilo, da so imeli komunisti v Capitalu tega dne popoldne proslavo 32. obletnice boljševiške revolucije v Rusiji v prostorih v ulici Bahia Blanca 2246. Ob 18.30 je policija mestne uprave sklenila zaporo lokalov iz varnostnih razlogov. Udeleženci proslave so ta sklep sprejeli s protesti in vzkliki internacionali, Stalinu in Sovjetski zvezi. Policijske oblasti so smatrale, da so podani vsi razlogi za aretacijo vseh udeležencev tega sestanka. Blokiranje so takoj ves prostor v bližini omenjenega poslopja ter so s policijskimi kamioni spravili v zapore vseh 705 navzočih komunistov. Vsi so bili kaznovani zaradi izgrede in motenja javnega mira in reda. Policijski organi so pa ob preizkavi lokalov našli tudi večjo količino orožja in nabojev.

Prebivalstvo Bs. Airesa — samo prestolnice — prebivalstvo Velikega Bs. Airesa ni vračunano, se je v zadnjih letih zvišalo od 2,400.000 na 3,300.000.

Teden morja je pričel prejšnjo nedeljo. Vrsto proslav in prireditev je organizirala "Liga Naval Argentina".

Imamo pa še eno nalogo v emigraciji, da si postavimo s pridnim delom arden gospodarski temelj, pa najsi nam je Bog namenil kakršno koli bodočnost in kjer koli.

Končal je Prevzvišeni svoj govor z najiskrenejšimi željami ter najtrdnjejšimi zagotovili ter upi za lepo bodočnost.

V spomin na obisk slovenske skupine v Mendози je Društvo Slovencev v Mendози Prevzvišenemu poklonilo album z umetno vezanim škofovskim grbom in geslom ter narodno ornamentiko na platnicah ter s pomenljivo posvetilno sliko na prvi strani, kjer se skozi prozorno ilustracijo mendoškega grba in kralja Andov Aconcague kot spomin v ozadju vidi slovenski kralj planin Triglav ter slovenski grb.

...Dvorana je ves čas akademije z glasnim ploskanjem in pozdravljanjem dajala duška svojemu veselju ter ganotju, ko je imela v svoji sredi ljubljenege škofa Gregorija.

Po končani pozdravni prireditvi se je

(Nadaljevanje na 3. strani).

(Nadaljevanje z 2. strani)

Prezvzišeni v prirčnih besedah zahvalil pevskemu zboru in povdaril veliko poslanstvo, ki ga vrši z našo pesmijo.

Svojevtrsten dogodek je Prezvzišeni doživel ob prihodu iz Kolegija na Avenida San Martin, kjer se je še razgovarjal z družinami, ki jih ni utegnil obiskati na njihovih domovih. Pa so zadonele slavnostne fanfare katoliških izvidnikov Don Bosca iz Mendoze. Po veliki avenidi se je bližal manifestacijski spreved Katoliške Akcije, ki je na ta način javno izpričevala zvestobo Kristusu Kralju — vprav na Njegov praznik. Manifestantje so bili očitno že vnaprej opozorjeni na odličnega gosta Mendoze, ki je v tem trenutku stal pred Kolegijem, in navdušenih ovacij ni hotelo biti konca. Posamezne skupine so se ustavljale ter klicale in mahale našemu Prezvzišenemu v pozdrav. Zvočnik v sprevedu je oddajal klice: v ksteljanščini: **Živel Monsignor Rožman! Msgr. Rožman — prva žrtev komunizma! Živela katoliška Cerkev! Živel veliki borec proti komunizmu! Svobodna Jugoslavija bo vstala znova! — In vsa javnost je klice glasno ponavljala in pozdravljala Prezvzišenega.**

In vsem nam je v hipu šinila s spomin beseda Prezvzišenega s pravkar končane proslave, kako čudežno vodi božja Previdnost naš narod, ko so med ovacijami v sprevedu prinesli velik napis z imeni treh preganjanih in zaprtih knezov v Evropi: **Stepinac, Mindzenty, Beran... Prvi obsojenec rdečega zločinškega nasilja, škof dr. Gregorij Rožman, naš mili vladika, pa je ob tem sprevedu stal — sredi med nami!**

Zvečer se je Prezvzišeni s spremstvom in nekaterimi povabljenimi zastopniki odzval povabilu g. Celestina Hrašovca, lastnika moderne slaščičarne La Celeste, na intimno zakusko, pri kateri se je vsa družba porazgovorila v nepri-siljeni živahnosti.

V ponedeljek si je Prezvzišeni s spremstvom našega dušnega pastirja ter društvenega zastopstva z vsem svojim spremstvom ogledal lepote Mendoze. Odpeljal se je mimo živalskega vrta na vzpetino Cerro de la Gloria, k monumentalnemu spomeniku osvobodilni andeški vojski. Vozil se je skozi edinstveni mendoški veliki park ter v mestu

obiskal še župnika v župniji San Nicolas, kjer kaplanuje naš dušni pastir č. g. **Ivan Caserman** in kjer je naša slovenska skupina v lepi novi cerkvi sv. Miklavžani v novembru po prihodu prvih večjih priseljeniških skupin pričela z lastnimi cerkvenimi obožnostmi.

Slovo

Po obedu se je Prezvzišeni ob 1 podal s svojim spremstvom in našim zastopstvom v Mendozi na letališče. Deset minut pred 2 se je oglašil zvonec. Srce se nam je vsem skrčilo: zdaj pride slovo... Prezvzišeni nas je še enkrat blagoslovil, se prirčno poslovil, nato pa odhitel po pločniku do aviona. Še in še se je obrnil s stopnic in nam mahal v pozdrav. Še zadnjikrat je obstal na vratih in zamahnil v slovo. Vrata so se zaprla, motorja zabrnela. Kar kruto se nam je zajedalo njuno brnenje v srce; saj smo šteli sekunde do odhoda! Letalo je odbrzelo po letališču, pri prvem okencu je še zavihral bel robček Prezvzišenega, nato pa se je letalo dvignilo s tal, se pognalo nad Mendozo, kakor za hip obstalo nad mestom, nato pa krenilo proti San Luisu in Buenos Airesu.

Onemeli smo zrlji za avionom, ki je nosil našega predragega vladiko in kneza, ki nam je v kratkih trenutkih svojega bivanja med nami vlil v srca toliko tolažbe, upanja in sreče. Odnegli smo na svoje domove njegove besede: **Na svidenje!** **B. B.**

Slovensko strojno podjetje išče vajenca in enega medioficiala-strugarja ali strojnega mehanika. Zglasiti se je treba pri Božidarju Seljak, Del Paradi-so 259, Dep. 2, Santos Lugares.

Pri zadnjih množičnih aretacijah so bili zaprti tudi zdravnik **dr. Justin**, rentgenolog **dr. Ciril Cirman**, ing. **Marijan Ciuha**, **dr. Janez Drobnič**, stavbenik **Modravčič** in njegov sin, odvetnik **Ivan Modic** in drugi.

Veliko nepotrebne dela in stroškov boste prihranili upravi Svobodne Slovenije, če ne boste čakali opomina za plačilo naročnine in jo boste, če tega medtem že niste storili, poravnali sami od sebe.

Pridobivajte nam novih naročnikov.

Slovinci v Argentini

Prezvzišeni g. Dr. Rožman se je sinoči, v sredo 9 nov. vrnil iz Comodoro Rivadavia v Bs. Aires.

ŠKOFOVA MAŠA ZA SLOVO

Prezvzišeni g. dr. Gregorij Rožman bo imel za slovo od vseh slovenskih naseljencev sv. mašo dne 20. novembra ob 10.15 uri dopoldne na Belgranu, v cerkvi, kjer so ob nedeljah in praznikih slov. sv. maše.

OSEBNE NOVICE

V soboto, 5. novembra, sta se poročila pri sv. Juliji gdč. **Mara Rode** iz Rodice pri Domžalah in g. **Steinhaus**, farmacevt iz Zagreba. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje izrekamo iskrene čestitke.

Družinska sreča. V družini **Ferda** in **Marije** so 4. novembra dobili sinčka. Iskreno čestitamo.

† **Franc Gabrejna**. Na Uncu pri Raketu je umrl 2. oktobra cerkveni ključar in kmet **Franc Gabrejna**, star 80 let. Pokojnik zapušča v Argentini tri hčere, od katerih je ena poročena s šolskim nadzornikom g. **Majhnom**. Sina **Franceta**, župnika v Lozicah pri Vipavi, so mu leta 1943 ubili Nemci. Pokojnika so položili k večnemu počitku 4. oktobra na domačem pokopališču na Uncu. Težko prizadetim hčerkam in ostalim

sorodnikom naše iskreno sožalje!

Romanje Slovencev k rožnenski Mariji v Novo Pompeyo (Capital) bo v nedeljo 13. novembra z začetkom ob 15.30. Pridite v čim lepšem številu in prinesite s seboj pesmarice.

PEVSKO DRUŠTVO V SAN MARTINU

Agilno pevsko društvo v San Martinu, znano po svojih nastopih tudi izven cerkve v San Martinu, je dne 22. oktobra t. l., skoraj ob obletnici svojega obstoja, imelo svoj ustanovni občni zbor. Vodil ga je pevovodja g. **Boris Pavšer**. Izvoljen je bil naslednji odbor: za predsednika g. **Jože Rožanc**, za tajnika g. **Marko Mavrič**, za blagajnika g. **Klemenc**. V odboru sta tudi pevovodja g. **Boris Pavšer** in organistka gdč. **Matilda Kogovšek**. G. svetnik **Karol Škulj** je bil izvoljen za častnega predsednika društva.

Poročilo o obisku škofa v Barilochah in Comodoro Rivadavia bomo objavili v prihodnji številki.

Vse naročnike Svobodne Slovenije, ki še nimajo plačane naročnine, prav lepo prosimo, da jo plačajo čimprej ali osebno v upravi lista na **Victor Martínez 50**, ali jo pa nakažejo po giro postal.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Umrli so: **Helena Banko**, znana gostilničarka na Šmartinski cesti v Ljubljani in prior Križevniškega reda **Valerijan Učak**, v Ljubljani, **Jelica Kidrič**, žena univ. prof. dr. **Franceta Kidriča** v Ljub., **Marija Finec** v Ljub., **Ivan Korošec** v Laškem, **Alojzij Sadar**, **Ivan Mesar**, šofer železarne na Jesenicah (se ponesrečil pri delu), **Ignacij Brvar**, župnik v p. na Bizeljskem, **Franc Vidic**, hranilniški

ravnatelj v p. v Ljub., **Dr. Ernest Dereani**, zdravnik za očne bolezni v Ljub.

Delna mobilizacija. Titova vlada je vpoklicala pod orožje več letnikov rezervistov in specialistov. Da bi lažje izvedli prevoz vojaštva na določena mesta, so ukiniteli skoro na vseh progah več osebnih in tovornih vlakov. Samo med Zagrebom in Belgradom so ukiniteli 20 vlakov, med temi je tudi en brzovlak.

Slovenski Izselski Oder

CERKVENA DVORANA CIUADELA

uprizori

V NEDELJO, 13. NOVEMBRA 1949. OB 5. URI
V SOBOTO, 19. NOVEMBRA PA OB 6. URI

v pozdrav našemu škofu

DR. GREGORIJU ROŽMANU

nesmrtno delo flamskega pisatelja **Timmermansa:**

"Župnik iz cveločega vinograda"

drama v 10 slikah po istoimenskem romanu

Režiser: **I. Špeh**

Scenograf: **V. Petkovšek**

VSTOPNICE: so v predprodaji v **Ramos Mejía, Alvarado 350** in eno uro pred pričetkom igre.

ZAVITKI ZA JUGOSLAVIJO

Najstarejša dobrodela organizacija v Evropi, priznana od Mednarodnega Rdečega križa, s čemer je podano popolno jamstvo za hitro in gotovo odpošiljatev paketov.

Zavitki so zavarovani in prihajajo v enem mesecu na določeno mesto po oddaji naročila.

Zavitek kave in sladkorja		Zavitek čaja	
5 kg brutto	\$ 51.50	1.2 kg brutto	\$ 54.50
2½ kg surove kave		1 kg čaja	
2 kg sladkorja		Zavitek ovsenih kosmičev	
Zavitek sladkorja		5 kg brutto	\$ 27.—
5 kg brutto	\$ 27.—	4.5 kg ovsenih kosmičev	
4.5 kg kristalnega sladkorja		Zavitek mila	
Zavitek čokolade		5 kg brutto	\$ 57.—
2.3 kg brutto	\$ 57.—	8 koščkov pralnega mila a 430 gr	
2 kg Fondant čokolade, 300 tablic		2 kosa toaletnega mila a 100 gr	
Zavitek riža		1 kos mila za britje 50 gr	
4.5 kg brutto	\$ 39.—	4 zavitki pralnega praška a 250 gr	
4 kg riža		Zavitek nogavic A	
Zavitek testenin		(brez pošne pristojbine) \$ 26.50	
5 kg brutto	\$ 44.50	1 par Nylon nogavic, prvovrstnih	
4.5 kg testenin		z gladkim šivom. Modne barve. Velikost 9, 9½, 10. Pri naročilu vse to navesti.	
Zavitek moke			
5 kg brutto	\$ 36.—		
4.5 kg moke			

Pristojbina za poštnino in pakiranje je vključena v ceno paketov

ZAHTEVAJTE NAŠE POPOLNE SEZNAME

Poštna naročila, plačila s čeki in giro postal naslavljajte na "Colis Suisse"

Agencia Colis Suisse, 25 de Mayo 189, Buenos Aires

(Pasajes Marítimos y Aéreos)

(prešnji naslov RECONQUISTA 144)

VELIKO ZNIŽANJE CEN ZA SV. MIKLAVŽA, BOŽIČ IN NOVO LETO

Obrnite se na najcenejšo družbo

SUDAMERICAN BUSINESS OFFICE

LAVALLE 361, visoko pritličje — Tel. 32 - 4597 — BUENOS AIRES

CENIK POSEBNIH ZAVITKOV

1. ZA JUGOSLAVIJO

Tip OSR 1	5 kg sladkorja	m\$	27.—
Tip OSR 2	10 kg sladkorja	"	52.—
Tip OSR 3	5 kg moke	"	30.—
Tip OSR 4	10 kg moke	"	58.—
Tip OSR 5	2,5 kg surove kave	"	42.—
Tip OSR 6	1,9 kg čistega kakaa	"	45.—
Tip OSR 7	5 kg riža	"	45.—
Tip OSR 8	2,5 kg surove kave	"	51.—
Tip OSR 9	3 kg moke	"	63.—
Tip OSR 10	4 kg kondenziranega mleka	"	56.—
Tip OSR 11	4 kg svinjske masti	"	66.—

2. Paketi SAMO za Avstrijo

7 kg sladkorja	\$ 25.—	3.5 kg egipčanskega riža	\$ 25.—
1.017 gr čokolade	" 25.—	1 l italijanskega namiznega olja	" 25.—
1.250 gr kakao	" 25.—	1 kg prvovrstne svinjske masti	" 25.—
1.750 gr surove kave	" 25.—		

Pomagajte! Naš rojak, ki je v mladostnem idealizmu žrtvoval za domovino in v službi slovenski skupnosti vse svoje sile in tudi svoje zdravje, sedaj leži težko bolan v bolnici za tuberkulozne v Bagnoli v Italiji. Zdravje bi mu moglo vrniti le zdravljenje s streptomycinom. Potreboval bi ga 60 do 80 gramov. Vse rojake v Argentini in tudi drugod po svetu prosimo, naj bolnemu in nesrečnemu rojaku priskočijo na pomoč in po svojih možnostih denarno prispevajo za nakup streptomicina. Vse darove sprejema pisarna Društva Sloven-

cev, Victor Martinez 50, kjer jih lahko oddate osebno ali pa pošljete dener po giro postal.

V svojem modnem salonu izdelujem obleke, kostume, plašče itd. po zadnji modi. Rojakinjam, ki si same sivajo, krojim po meri.

Pavla Žirovnik

DORREGO 2645 | I. Dpt. D - Capital
— 1 kvadra Cabildo in Santa Fe —

Sorodnike in znance Šinkovca Alojzija, ki se nahaja sedaj v Nemčiji, pro-

simo, naj se javijo v društveni pisarni na Victor Martinez 50.

Igralska družina Narte Velikonja (IDNAVE)

V DVORANI SAN JOSE, AZCUENAGA 158
27. NOVEMBRA OB 5. URI POPOLDNE

"NAPAD"

Spisal: VINKO POZNIČ
VABLJENI!

Režija: JOŽE PETRIČ
Predprodaja vstopnic na Victor Martínez.

IDNAVE prosi vsakogar, ki ima kakšen kos dom. uniforme naj jo proti reverzu posodi za to predstavo. (Na Victor Martínez 50)

Volja Vsemogočnega je bila, da je dne 26. oktobra 1949. zatisnila svoje izkojane oči naša ljuba mama, stara mama, tašča in teta

ga Bitene Marjeta, roj. Čop

v 81. letu starosti.

Njeno truplo so položili k večnemu počitku v Ljubljani dne 28. oktobra, na praznik sv. Simona in Jude.

Trpljenje vernih slovenskih mater je bilo tudi njej naloženo v zvrhani meri in se ji je vroča želja in upanje videti svoje najdražje-izpolnila v večnosti.

Sv. maša za pokoj njene duše bo darovana v cerkvi na calle Belgrano št. 3863, v nedeljo, dne 13. novembra 1949. ob 10.15 uri.

Priporočamo jo v molitev in lep spomin.

STANKO, ROZA POR. TRDLA
in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Liberec — ČSR;
Ljubljana, Kostanjevica, Kranj,
v začetku novembra 1949.

"CASA BOYU"

OLAZABAL 2336, tel. 76-9160
pol kvadre od ogla Cabildo 2300.

Velika izbira zapestnih ur švicarskih znamk; budilke po 28, 30, 32, 38, 40 pesov in naprej; poročni prstani zlati 18 krt. par od 125 pesov naprej; zaročni prstani, zlati 18 krt od 68 pesov naprej.

VSA POPRAVILA UR IN ZLATNINE — TOČNO IN ZANESILJIVO!

(Ob sobotah popoldne se lahko stranke zglase v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338, Dto. 5, prvo nadstropje).

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires. T. E. 54-4644

Božični paketi za Slovenijo

Sprejemamo jih samo do 20. novembra z garancijo, da jih bo naslovljenec do Božica tudi dobil.

POZOS 129

I. nadstropje

Posebni paketi za
Jugoslavijo

DOBAVNI ROK 3 — 4 TEDNE.

Carine prosti in zavarovani

Paket sladkorja 5 kg prvovrstne sipe	\$ 19.50
Paket riža 4.50 kg prvovrstnega riža	\$ 31.50
Paket sladkorja in kave 2.50 kg prvovrstne surove kave 2 kg sipe	\$ 44.—
Paket moke 5 kg prvovrstne bele moke	\$ 28.50
Paket nogavic 1 par Nylon nogavic	\$ 23.50
Paket mila 5 kg brutto 8 kosov pralnega mila a 430 gr 2 kosa toaletnega mila a 100 gr 1 kos prvovrstnega mila za britje, 50 gr 4 paketi pralnega praška a 250 gr	\$ 49.50
Danski paket 4.8 kg 2 kg prekajene slanine 1 doza svinjske masti 1 doza margarine, 800 gr 1 doza prvovrstnega govejega mesa, ½ kg	\$ 59.50
Paket kave in popra 1.800 gr surove kave 1.500 gr popra	\$ 68.50

EUROPLATA

NAJBOLJE ORGANIZIRANA SLUŽBA ZA
POŠILJANJE PAKETOV

URADUJE:

Vsak dan od 9. — 12. dopoldne in od 13. — 19. ure popoldne;
ob sobotah od 9. — 13. ure

POSEBNO UGODNE PONUDBE ZA BOŽIČ

EUROPLATA I \$ 135.— 5 kg najboljšje surove kave 5 kg sladkorja 4.5 kg prvovrstnega riža	EUROPLATA IV \$ 76.— 2 kg surove kave 2 kg riža 450 gr popra
EUROPLATA III \$ 76.— 900 gr surove kave 500 gr čokolade 450 gr bonbonov 400 gr čistega medu 224 gr čaja 672 gr popra	EUROPLATA II \$ 130.— 4 kg prvovrstne surove kave 4 kg sladkorja 500 gr čokolade za kuhanje 500 gr čistega kakao 200 gr zmlatega popra 100 gr Ceylon čaja
Paket olja in masti \$ 76.65 3.7 kg pločevinasta posoda čistega olivnega olja, 1 kg 1 doza prvovrstne jedilne maščobe, 1 kg 1 doza prvovrstne margarine, 900 gr 1 doza prvovrstne svinjske masti, 500 gr	Ideal paket \$ 61.50 4.4 kg 1 doza masla, 500 gr 2 dozi corned beefa a 450 gr 500 gr surove kave 1 doza kondenziranega mleka, 450 gr 500 gr čebeljnega medu 1 kg sladkorja 100 gr čokolade

Naši zastopniki:

BELGRANO: Hada, Mendoza 2020, T. E. 73-6143
QUILMES: "Los Dominicanos", Rivadavia 150, T. E. 203-0738
ROSARIO: Arturo C. F. Geldermann, Pte. Roca 39, Dep. 10
CORDOBA: Sres. Pepra, Rivadavia 702
FLORIDA, FCNGBM: Batinič, M. J. Haedo 2763

Buenos Aires

Paketi naravnost iz
Buenos Airesa

EUROPLATA paket olja in masti \$ 52.— 2 dozi svinjske masti, 1.680 gr 1 pločevinasta posoda prvovrst- nega namiznega olja, 1.500 gr 1 doza šunke, 326 gr 1 doza mesa
----

EUROPLATA paket mesa in masti \$ 52.— 3 doze corned beefa, 120 gr 2 dozi svinjske masti, 1.680 gr 1 paket prekajene slanine, 1.000 gr
----

Na vse male pakete doklada \$ 7.50
za poštnino in zavarovalnino
(izvzeti paketi)

"Posebno ugodne ponudbe za Božič"
in paketi nogavic)

Razen tega pošiljamo pakete po
izbiri.

Prevzemamo odpošiljanje tudi
paketov s perilom.

Zahtevajte pojasnila o obstoječih
predpisih in pogojih.

Dajemo nasvete v vseh
vprašanih podpiranja
svojcev.